

рахунку 39 «Витрати майбутніх періодів». Використання рахунка 65 «Розрахунки за страхуванням» передбачає його застосування у разі, коли застрахованою особою є саме підприємство або його працівник (наприклад, для страхування відповідальності). У випадку ж страхування клієнта доцільніше відображення заборгованості по розрахунках зі страховою організацією на більш універсальному рахунку 68 «Розрахунки за іншими операціями» [1].

Таким чином, на відображення в обліку операцій із страхування діяльності підприємств туристичної галузі вплине: ведення обліку добровільного страхування як окремого продукту; розподіл витрат зі страхування відповідальності з використанням рахунка 39; відокремлений облік заборгованості за страховими платежами.

Список використаних джерел

1. Височан О.С. Види страхування в діяльності туристичних компаній та порядок обліку витрат на їхнє здійснення / О.С. Височан // Вісник ДонНУЕТ. – 2011. – № 3/2 (51). – С. 22-28.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 : за станом на 17.11.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.nau.ua (дата звернення 17.11.2013 р.)



Жураковська Ірина

к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Вузким місцем традиційного обліку є його орієнтованість на відображення матеріальних ресурсів, в той час, як більшість його користувачів зацікавлені в інформації про використання нематеріальних активів, які є основним індикатором ефективності бізнесу. Одним із об'єктів обліку, який здатний відобразити інноваційний потенціал підприємства, є інтелектуальний капітал. Частина його складових є повноцінними учасниками господарського обороту, а невідображення людських ресурсів тісно пов'язано з питаннями соціального обліку.

Основні цілі, які можна досягти завдяки включенню до звітності інтелектуального капіталу, діляться на дві групи:

– соціальні (полягають у відображенні людських ресурсів як найважливіших активів, залучення нових співробітників, акцентування уваги на знаннях та інтелекті);

– економічні (полягають у відображенні інноваційної сторони діяльності і її результатів, переваги по відношенню до конкурентів, напрямки досліджень і розробок, їх результативність).

Міжнародні стандарти фінансової звітності не беруть до уваги природу та економічні характеристики різних видів нематеріальних активів та інвестицій пов'язаних з ними, а найголовніше – потенційну важливість цієї інформації для зацікавлених сторін. Все частіше підприємства, організації та установи відчують необхідність підвищення прозорості звітності, її орієнтації на економіку знань, відхід від класичних стереотипів. Існує потреба в інформації про інтелектуальні ресурси компаній, які допоможуть поліпшити процес прийняття управлінських рішень для керівників і повідомлять суспільство про перспективи діяльності.

Для кожної компанії показники і методи оцінки інтелектуального капіталу розроблені індивідуально [3], в іншому випадку не існувало б стільки моделей звітності. Одних цікавлять дані, які стосуються частки ринку, якості продукції та послуг, інших – плинність кадрів і їх освіта, отримані знання. В одних звітах наводяться абсолютні показники, в інших – відносні, порашовані за власною методикою, але всі вони є складовою управлінської звітності та управлінського обліку підприємства, результати якого підлягають офіційному оприлюдненню за рішенням керівництва підприємства чи компанії.

Управлінський облік, оцінка та структура звітності щодо інтелектуального капіталу широко впроваджуються на закордонних підприємствах, щоб включити їх до пакету фінансової звітності компаній в якості додаткового розкриття. Адже формат приміток до фінансової звітності за МСФЗ містить не лише перелік обов'язкової інформації, а дозволяє наводити додаткові дані, які, на думку керівництва, допоможуть краще зрозуміти фінансовий стан та перспективи діяльності.

Аналіз праць [1-5] показує, що в основному структура звітів про інтелектуальний капітал передбачає розкриття трьох складових:

- людський капітал;
- зовнішній капітал (клієнти, партнери, бренд (інша назва – ринковий капітал);
- внутрішній капітал (корпоративна культура, технології (інтелектуальна власність) і т.д., інша назва - структурний капітал).

Перша складова формує так званий соціальний аспект інтелектуального капіталу, друга-третья – економічний. В кожному конкретному випадку звітність закордонних підприємств про інтелектуальний капітал адаптована за обсягом і розміром для чіткої і конкретної мети відповідно до очікувань і вимог користувачів.

В Україні, незважаючи на відсутність у звітності поняття «інтелектуальний капітал», наявна зацікавленість окремими його складовими, які знаходять відображення у статистичній звітності. Але ці показники потрібні не лише державним органам та службі статистики, а й іншим користувачам. Будь-які працівники хочуть знати про плинність кадрів, витрати на навчання, середню заробітку плати і т.д., а ця інформація ніяким чином не оприлюднюється.

Отже облік інтелектуального капіталу на українських підприємствах – це не просто теоретичні розробки, є практична потреба в оцінці його впливу на діяльність підприємства. Він тісно пов'язаний з поняттям соціального обліку, має відношення до обґрунтування різниці балансової та ринкової вартості підприємства. Тому для виконання інтелектуальним капіталом окресленої соціально-економічної функції необхідно:

- впровадити в практику управлінський облік інтелектуального капіталу;
- переглянути назви та складові статистичної звітності по людських ресурсах та інноваційній діяльності;
- розробити правила заохочення підприємств, та порядок розкриття в звітності показників інтелектуального капіталу, які мають соціальне значення;
- визначити перелік суб'єктів господарювання, які зобов'язані розкривати соціально-економічний аспект інтелектуального капіталу (окрім, тих що оприлюднюють фінансову звітність, наприклад, навчальні заклади, науково-дослідні установи, підприємства ІТ сфери і т.д.).

До переваг складання звітності про інтелектуальний капітал слід віднести: можливість використання звіту для вимірювання ефективності корпоративної стратегії; оцінки вартості компанії і підстав для стійкого росту у майбутньому; обґрунтування вибору місця роботи працівниками; більш точна оцінка ризику кредитування компанії; розкриття конкурентних переваг і т.д.

Таким чином, численні переваги звіту про інтелектуальний капітал є безцінним інструментом для отримання інформації про ефективність діяльності підприємства. Практика використання звітів про інтелектуальний капітал за кордоном показує, що інвестори та зацікавлені сторони потребують інформації про всі активи і виробничі ресурси фірми для того, щоб мати можливість оцінити її продуктивність і майбутній курс. Традиційна бухгалтерська інформація повинна бути доповнена інформацією про нематеріальні фактори виробництва.

Список використаних джерел

1. Reporting intellectual capital to augment Research, Development and Innovation in SMEs – Report to the Commission of the High Level Expert Group on RICARDIS – Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2006 — 164 pp.
2. Tariq H. Intellectual Capital Reporting in Knowledge Economy: Evidence from Egypt / Tariq H. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cba.edu.kw/wtou/download/conf3/tariq.PDF>.
3. Intellectual capital reporting in Malaysian companies – A benchmark against Malaysian knowledge-based initiatives [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.utas.edu.au/_data/assets/pdf_file/0005/188447/Husin_Hooper_Olesen.pdf.
4. Sujan A. Intellectual capital reporting practices of the top Australian firms / Sujan A., Abeysekera I. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ro.uow.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1437&context=commpapers>.
5. I. Tichá. Intellectual capital reporting/ I. Tichá. // Agric. Econ. Czech, 2008. – №54. – p.57–62. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://agriculturejournals.cz/publicFiles/00831.pdf>



Крупа Михайло

магістрант

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ

Створення розгорнутої структурованої системи документального забезпечення процесу інвентаризації на кожному її етапі є першочерговим завданням, як системи обліку так і безпосередньо інвентаризаційної комісії що є важливим елементом для успішного проведення та відображення результатів інвентаризації. Особливістю бухгалтерського обліку є суцільне і безперервне спостереження за всіма господарськими операціями, що здійснюються на підприємстві. Для забезпечення такого спостереження кожна господарську операцію оформляють відповідним документом [3].

При інвентаризації застосовуються типові форми документів. Бланки інвентаризаційних описів, актів інвентаризації, порівняльних відомостей можуть бути заповнені як від руки, так і засобами обчислювальної та іншої оргтехніки. На цінності, що належать іншим підприємствам, складаються окремі описи, копії яких з довідкою про результати інвентаризації надсилаються власникам цінностей. У цих документах ніяких помарок і підчисток не допускається. Помилки повинні виправлятися шляхом закреслення неправильних записів і написання зверху правильних. Виправлення мають бути підтвержені підписами всіх членів інвентаризаційної комісії та матеріально відповідальних осіб. В інвентаризаційному описі найменування цінностей та їх кількість подається за номенклатурою та в одиницях виміру, прийнятих в обліку [5].

Відповідно до приписів п.п. 11.4 Інструкції № 69 робоча інвентаризаційна комісія повинна забезпечити повноту та точність унесення до інвентаризаційних описів даних про фактичні залишки майна, матеріальних цінностей, грошових коштів та документів, цінних паперів та заборгованості в розрахунках, правильність та своєчасність оформлення матеріалів інвентаризації [1].

На виявлені підчас інвентаризації не придатні для використання в господарській діяльності цінності (зіпсовані, прострочені або не придатні до експлуатації) складаються окремі інвентаризаційні описи, а самі ці цінності в місцях зберігання розміщуються відокремлено. На цінності, що не належать підприємству, проте перебувають у його розпорядженні, також складаються окремі описи з розподілом на орендовані, прийняті на відповідальне зберігання тощо.